

RENASTEREA

Biblioteca Universității

Cluj

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

SERBĂRILE DELA CARANSEBEȘ

Ortodoxia națională de dincoace de Carpați își afirmă astăzi puterile ei de viață, în mândra cetate a grănițelor bănățeni. S'au întrunit acolo în congrese generale „Frăția Ortodoxă Română”, „Asociația Andrei Șaguna” și „Asociația învățătorilor”, înfățișând astfel, într'o impresionantă înmănușiere, toată lamura conducătorilor firești ai neamului nostru din Ardeal și Bănat.

Dată fiind această reunire excepțională a cărturării dela noi, e ușor să ne dăm seama de importanța ei și de atmosfera creată acolo, prin dezbaterile și hotărârile ce vor fi luate.

Iată, de ce trebuie să privim cu un legitim interes spre Caransebeș, unde se vor rosti, obiectiv și competent, în problemele grave dela ordinea zilei, cei mai buni și mai curați luminători ai satelor noastre.

E atât de necesar și așteptat cuvântul acestor neprețuți făuritori ai sufletului românesc, mai ales în frământarea tulbură și pătimasă a partidelor politice, intrată astăzi într'o fază din cele mai primejdioase pentru viața țării.

Fără îndoială, că se vor discuta și chestiuni profesionale și revendicări de tagmă, spre a se vedea înc'odată condițiile precare, în cari își trăesc mizeria unei existențe grele, dar pe deasupra lor se vor pune în fața noastră preocupări și curente, ce agită cele două mari așezăminte culturale, Biserica și Școala, atât de hotărâtoare în desvoltarea istorică a poporului românesc. Incontestabil, că ele au realizat în multe privințe progrese considerabile, țara a fost împânzită după Unire cu splendide construcții de biserici și școli, Clerul și învățătorii sunt mai bine pregătiți, știința de carte se lărgește. Totuș alfabetismul perseverează la noi, în proporții mai mari decât în alte state, iar decadența morală se întinde și ea vertiginos în toate clasele noastre sociale.

Cauzele pot fi multiple, dar nu se va tăgădui de nici un inițiat, că izvorul lor principal trebuie căutat în sărăcia economică și părăsirea altarelor. Deci, se impune deoparte adaptarea școlii poporului la combaterea acestei insuficiențe de bază, iar de alta restabilirea legăturilor strâns dintre ea și Biserică. O educație națională cu temeiuri de granit nu se poate concepe, decât din colaborarea frățească a celor două instituții populare, așa cum le-a văzut Ardealul în vremurile de urgență dușmană.

FOR-ul această tânără, dar puternică organizație a intelectualității de pe plaiurile noastre, s'a născut tocmai din sbuciumul, ce-și strigă vrerile noi prin glasul preoțimii și al dascălimii, îngrijorate de viitorul națiunii.

Experiențele anilor postbelici, cu decepțiile și durerile lor, cu înrăuirile nefaste ale politicianismului, practicat de agenții democrației integrale, au demonstrat cărturarilor noștri, că păgânizarea în care s'a înfundat societatea de azi o va duce la prăbușire sigură, dacă nu se vor trage semnalele de alarmă. Și atunci a pornit admirabila mișcare de trezire dela Cluj, care concentrând sub stindardele ei curate cea mai numeroasă oștire de misionari învățați, chemă lumea iarăși la HRISTOS, ca îndrumător al destinelor noastre personale și naționale.

A fost uimire atunci, cu a-dânci rezonanțe morale în atâtea suflete zguduite. Dorul de înălțare în sferele purității, cu înaltele ei bucurii sufletești, se afirmă din nou, și inimile începeau să vibreze iarăși sub lumina mistică din Bisericile regăsite. Priviți minunea dela Maglavit cu milioanele de pelerini, spre a înțelege, că trăim un moment de sfântă și binecuvântată resurecție religioasă. Ea ne învață, mai mult decât toate științele, că Biserica, cu tezaurul ei de adevăruri divine, este

și rămâne pârgăia principală a existenței noastre de rassă.

Îmbrățișând-o cu deplină iubire, urmându-i cu nezguduită credință îndemnurile cerești, și apărând-o cu mucenicească bărbăție, înseamnă să creiem cu

adevărat temeliile eterne ale Statului și neamului românesc.

Iată steagul de luptă al ortodoxiei naționale, ce-și flutură astăzi simbolurile sfinte în slăvita adunare din cetatea Caransebeșului.

S'o salutăm cu emoțiune și entusiasm în nădejdea biruințelor de mâine. I. Mateiu

Sfințirea bisericii din colonia Tic

(la minele „Șorecani”) județul Cluj.

Într'o atmosferă înălțătoare, în prezența a câtorva mii de credincioși, îmbrăcați în strălucite haine de sărbătoare, s'a săvârșit Duminecă 29 Septemvrie în comuna Ticu-Colonia, sfințirea unei biserici, înălțată de frații Mihail și Grigore Manoilescu, patronii minelor „Șorecani”. Biserica este toată din lemn. Vechimea ei nu se cunoaște precis; în tot cazul peste 300 de ani. Ultima renovare i s'a făcut în 1769. A fost cumpărată dela credincioșii din comuna Tămașa, transportată aici așa cum a fost, punându-se numai acoperișul nou, pictura veche, interesantă și de o frumusețe rară, rămânând neatinsă.

I s'a dat hramul „Sfânta Varvara”, patroana minerilor.

Încă din zorii zilei, drumurile erau pline de săteni, cari veneau de prin comunele din jur: Aghireșu, Almaș, Arghișu, Cornești, Dâncu, Cubleșu, Stoboru, Gălășeni, Ticu, Nadeșu, Tămașa, Petrindu, Stana, Turea, Sardu, etc., etc., în grupuri mari, cu drapele naționale și prapori bisericesti.

Mașinele minelor „Șorecani” transportă marele număr de oaspeți, sosiți dela Cluj și București. Remarcăm printre cei sosiți pe d-na Oct. Goga, dl prof. univ. Sextil Pușcariu cu d-na și dl Onisifor Ghibu, profesor univ.; d-na Victor Deleu, dl general Berlescu, Dr. Encescu, dir. gen. al Casei Cercuale; prf. Dragoș Protopopescu, prof. Dr. I. Chinezu, Dr. Lazăr Chirilă, Dr. Stan, Dr. Bran, Dr. Mircea Vulcănescu, insp. școl. C. Iencica, Aron Pușcariu, Dr. Manta, Dr. Sotel, d-na și dl ing. Ciocină, etc. etc. Deasemenea au participat toți intelectualii comunelor din jur: preoți, învățători, notari, etc., în număr de peste 500.

Primirea P. S. S. Episcopului Dr. Ioan Stroia al armatei.

P. S. Sa a venit însoțit de dl Dr. Ion Vască, rectorul Academiei teolo-

gice și păr. consilier Dr. S. Stanca, senator. La o poartă a fost primit de către dl Dr. Traian Denghel, prim-pretor-Aghireșu, care îi urează bun sosit. Dl Mihail Manoilescu îl salută în numele său personal și a coloniei miniere Ticu. P. S. S. la răspunde în cuvinte călduroase.

La a 2-a poartă corul minerilor condus de dl învățător-director A. Dordai, cântă „Pre Stăpânul și Arhiereul”, apoi dl Grigore Manoilescu rostește cuvinte de bun sosit, la care răspunde P. S. Sa.

În fața bisericii, sub pădurea încă verde, soborul de preoți a ieșit în întâmpinarea Arhiereului, în frunte cu protopopul A. Munteanu-Huedin.

A urmat apoi actul sfințirii, la care P. S. S. Episcopul Stroia, într'o aleasă cuvântare, a arătat mulțimei gestul mare, nobil, făcut de cei doi ctitori, care este o frumoasă faptă creștinească, mai ales că aici, până în prezent, n'a fost nici o altă biserică, insistând apoi, asupra rostului marelui locașului de rugăciune în viața poporului nostru. După înțeleapta vorbire a P. S. Sale, a rostit dl M. Manoilescu, fost ministru și ctitor în numele său și al familiei o înălțătoare cuvântare în fața credincioșilor adunați. Dsa arată că înțelege să urmeze pilda vechilor boeri, ctitori de biserici și mănăstiri. „N'am zidit o biserică nouă, ci am adus una veche, drept semnificație că noi nu suntem noi pe aceste plaiuri, ci suntem vechi stăpânitori pe aceste văi.”

S'a mai sfințit apoi și o mică capelă la galeria „Regele Carol II”, unde deasemenea a participat publicul prezent. A urmat defilarea în fața tribunei pregătită în acest scop, trecând prin fața P. S. Sale și a autorităților prezente: Fanfara minelor, corpul funcționarilor în frunte cu dl Gr. Manoilescu și ing. Ion Fotiade

dir. minelor, apoi ecele și elevii școlii primare, echipa de gimnastică, condusă de dl ing. M. Pușcariu, echipa de foot-bal, echipa de popici, iar la urmă peste 400 de flăcăi și fete în port național.

Cei peste 500 intelectuali au fost invitați apoi la un banchet.

S'au rostit mai multe discursuri, între cari P. S. Sa Episcopul a vorbit pentru M. Sa Regele, iar dl M. Manoilescu, pentru P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae și P. S. Episcop Ioan al armatei.

A impresionat apoi mărturisirea dlui inv. A. Dordai, despre binefacerea aduse coloniei de dnii Manoilescu, cât au suferit muncitorii în trecut și ce situație fericită li s'a creat acum.

După banchet au mai urmat și alte momente plăcute, aranjate pentru distracția oaspeților veniți de departe.

*

Se cuvine deosebită recunoștință fraților Manoilescu, cari au jertfit din

belșug din mijloacele proprii și au ridicat acest minunat și simbolic locaș de închinare. Ceea ce au înfăptuit acești generoși ctitori într'un loc uitat de lume, a umplut de profundă admirație sufletele celor ce-au asistat la frumoasa serbare.

Eparhia noastră se poate mândri oricând și se feliță înregistrând această nouă dovadă de credință și jertfă pe altarul Bisericii noastre strămoșești, săvârșită de acești bravi și iluștri credincioși, de neam și cu tradiții istorice în viața neamului nostru. Pilda lor mult grăitoare să fie un necontentit indemn pentru intelectualii noștri, cari au avut fericirea să dețină posturi înalte și bine retribuite în viața publică a statului.

Adevărata mângăiere și mulțumire sufletească vor avea-o atunci, când ca și acești credincioși ctitori ai bisericii din Tic, vor fi jertfit din avutul lor pentru a înălța casă de rugăciune Domnului, drept prinos de mulțumire și recunoștință!

Rap.

Vindecările minunate văzute de mine la Maglavit.

Mărturisesc în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, eu preotul și profesorul D. Stăniloae, despre următoarele tămăduiri minunate, pe cari le-am constatat cu ochii mei la Maglavit, păstrându-mi spiritul de observație și simțurile în cea mai perfectă funcțiune. Nu mă cunoaște nimeni ca pe un om care afirmă ca pozitive lucruri de cari nu-i sigur, nici ca pe un om ușor de scos din atitudinea de observator calm și critic.

Am ajuns la Maglavit Duminecă seara, 22 Septembrie, și am plecat de acolo Mercuri dimineața 25 Septembrie. Am avut deci timp suficient să mă edific. Nu descriu acum scenele zguduitoare ale atâtor dureri adunate din toată țara în lunca Maglavitului, nici tablourile unice ale diferitelor grupe de pelerini în stare de rugăciune, cum n'am mai văzut oameni rugându-se (căci nicăiri nu se roagă oamenii ca la Maglavit: cald, insistent, în retragere printre arbori), ci voiu înșira scurt câteva minuni în înțelesul pur și precis al cuvântului.

Luni dimineața m'am coborât din sat spre Dunăre și m'am oprit la locul numit „Buturugi“, unde s'a arătat Dumnezeu de 3 ori lui Petre Lupu. Aci sunt așezați sute de bolnavi pe rogojini, pe paturi, în colibe de ramuri. Vezi acolo nenumărați orbi, surdo-muți, ologi, paralizici, nevropați de toate vârstele. Cine vrea să vadă minunile, trebuie să se oprească aci, învingându-și orice scârbă. Cine trece pe lângă ei în fuga mașinii sau chiar pedestru pentru a ajunge cu un kilometru mai încolo, la stâna lui Petrache, până unde l-a întovărășit Dumnezeu și unde predică acum de 2 ori pe zi, riscă să nu vadă nimic, decât descrierea simplă a arătărilor, pe cari e posibil să nu le creadă.

M'am oprit între bolnavi cu pă-

rintele ieromonah Dionisie Lungu și preotul Mocanu dela Filipești-Brăila. Îndată ne-au asaltat cereri din câte-va părți să venim să vedem cum cutare copil a început să vadă, sau cutare fată a început să vorbească. Oamenii se silesc și ei să dea o mulțumită lui Dumnezeu pentru marea binefacere, de care i-a împărtășit și știu că cea mai mare mulțumită, ce o pot da este să vestească lumii prin preoți minunile Lui. Am luat declarații dela următorii:

1. Femeia *Lița Iancu Gazaru*, din comuna Cupava, jud. Olt, surdo-mută, oarbă și paralizată de 15 ani. A început să vadă, să audă, să vorbească din ziua de Sf. Cruce. Am văzut-o, am vorbit cu ea.

2. Costică Cobarzan, copil de 8 ani, din comuna Ciucea, jud. Cluj, surdo-mut din naștere, a început să vorbească Duminecă noaptea, 22 Septembrie, cu puțin înainte de-a ajunge noi între bolnavi. Unchiul său, Vasile Golban, un flăcău de vre-o 25 ani, îi spunea cuvinte în văzul nostru și al mulțimii, pe cari copilul începea să le rupă. Îi spunea și noi să spună: popa, Petre, Doamne etc. Se vedea că copilul acum începe să învețe a vorbi. Amintesc că nici unul dintre bolnavi nu-și recapătă deodată întreagă sănătatea, ci treptat. Copilul Costică Cobarzan, auzia încă greu, dacă strigai tare, dar auzia. Aceasta e principalul.

3. Plecând dela coliba lui Cobarzan, ne iese înainte o femeie numai bucurie, cu o fetiță drăgălașe de 10 ani, rugându-ne să binecuvântăm fetița ca să poată progresa mai repede în graiul pe care îl căpătase cu o zi înainte, Duminecă 22 Septembrie. Spunând copilei diferite cuvinte să le rostească, ea le rostea după oarecari ezitări de rușine. Fetița se numește Talia Bugărin a lui Ion Târșu (mamă-sa nu e cununată

cu Ion Târșu), din Apadja, „de pe la Caransebeș.“

4. Maria Vulcu din comuna Vizir, jud. Brăila, în etate de 29 ani, surdo-mută din naștere, a început și ea să vorbească Duminecă, 22 Septembrie, repetând cu oarecare greutate cuvintele ce i le spuneam.

5. Fetița Sofia a lui Anton Popescu, comuna Cazasu, jud. Brăila, de 14 ani, surdo-mută din naștere. A venit la Maglavit Joi în 19 Sept. și a început să se simtă mai bine de Sâmbătă 21 Sept. Ne spunea adorabil că are să meargă în sat, să facă o „predică, să spună la oameni, despre sfântul, ce deșteptăciune are dela Dumnezeu“.

7. Marți dimineața, ducându-ne spre stâna lui Petrache, când trecem pe lângă bolnavi, întâmpină pe păr. Mocanu dela Filipești, Brăila, un bărbat ca de vre-o 50 ani. Uimit la culme, păr. Mocanu constată că este Radu Voicu din comuna Mircea-Vodă, jud. Brăila, la depărtare de 1 km. de Filipești. Părintele Mocanu îl știa înainte cu cu genunchii îndoiți, de vre-o 5 ani, neputându-și-i îndoi și cu mâinile și cu degetele dela mâni înțepenite de nu și le putea ridica și mișca nici la mâncare. Trebuia să-l așeze alții în pat și pe scaun. A venit primaară la Maglavit cu căruța proprie, într'o Vineri. A asistat la maslu și a plecat înapoi. Încă dela maslu s'a făcut mai bine. Acum se întorsese iarăși mergea fără cârji, își îndoaia genunchii cum voia, ridica mâinile. Degetele mai erau încă puțin amorțite. Nu crezuse în sat nimeni să se mai poată vindeca, după ce cheltuise cu doctorii 60.000 de lei înzadar.

8. Când venise Radu Voicu primaară, trecuse prin satul lui natal (în Mircea-Vodă era căsătorit), Teiuș, jud. Olt, de unde luase pe nepoata Elena Ispas, ologă. Fetița a fost dusă dela căruță până la locul Maslului pe brațe. S'a întors la căruță singură. Ne-a mărturisit-o Radu Voicu.

9. Marți după masă fiind adunați lângă locul de unde predică Petrache, acesta înainte de-a începe istorisirea arătărilor, cere să i se aducă fetița de care i se spusese că a sosit de dimineață la Maglavit dela Brăila, căpătându-și graiul pe vapor. Copila a fost adusă cu mare greutate, fiind rușinoasă, de o mătușe cu care venise, ea fiind orfană de ambii părinți. Se numește Ioana. Mai mult n'am avut vreme să prind din numele ei, deoarece am plecat spre casă. De cu seara premergătoare, 23 Sept., fiind pe vapor la masă cu mătușă-sa și cu altă lume, copila a început să spună: apă, sare, pâne, uluind pe toți cei de față. Am văzut-o la amvon. Era ca de vre-o 12 până în 14 ani. Rostea cuvintele ce i le spunea Petrache. Interesant e că mătușă-sa avea și ea o fetiță bolnavă dar nu se vindecase a ei, ci nepoată-sa. Și desigur că se va fi rugat mai mult pentru copila ei, decât pentru Ioana.

Minunile la Maglavit se întâmplă la tot pasul, încât te uluesc. Remarc

că nu gazetele sunt acelea cari întregin fama Maglavitului și duc bolnavii acolo, cum greșit afirmă dl Iorga. Ci minunile cari se întâmplă acolo, vindecații cari se împrăștie de acolo în toată țara. Dovada: dacă într'o zi nu se întâmplă nici o minune, curajul bolnavilor scade îndată, te întreabă ce să facă și se gândesc la plecare. Dacă 2—3 zile nu s'ar întâmpla nici o vindecare acolo în mijlocul lor, în văzul lor, ar goli cu toții locul. Căci așa e omul: repede cade în descurajare.

Mai mărturisesc în afară de vindecările minunate pe cari le-am constatat, cu cu ochii mei, despre un alt lucru minunat: am văzut, fără să mă înșel, privind cu calm și cu simț critic, o figură stranie la spatele lui Petrache Lupu, când stătea pe tribună pe la ora 11 a. m. Era un fel de bust de proporții mari, de culoare albăstrie-verzue, pe orizont. Nu era format din nori, căci se mișca când la dreapta, când la stânga, cum se mișca Petrache, și nu se destrăma pe încetul, ci sau apărea întreg sau dispărea întreg. Nu era nici umbra lui Petrache, căci mai erau și alții cu el pe tribună, dar în dosul lor nu se vedea nimic. Afară de aceea umbrele cădeau jos. nu pe orizont. Auzisem pe mulți oameni despre vederea acestui bust, dar nu știam ce să zic. Acum l-am văzut și eu și împreună cu mine mulți cari erau în jurul meu: păr. Mocanu, soția dânsului, soția mea și alții.

Soția mea a văzut la alte predici ale lui Petrache și un nimb în jurul capului lui, dar eu nu l-am putut vedea, oricât se silca dânsa să mi-l arate.

Acestea sunt lucrurile minunate pe cari le-am văzut eu la Maglavit și pentru cari îmi iau toată răspunderea în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, că spun purul adevăr. Nu vreau să redau aci nimic din minunile pe cari le-am auzit dela alții. Atâta pot spune, că se întâmplă în fiecare zi multe, încât nimeni nu le mai știe numărul.

Încheiu fără nici un comentariu. Acest articol nu cuprinde decât pure constatări.

Pr. Dr. D. STĂNILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană“
(„Telegr. Rom.“)

Cel dintâi bronz episcopal. În cadrul festivităților dela Caransebeș se inaugurează astăzi și monumentul ridicat întru pomenirea marelui Episcop Ioan Popasu. După cât știm este cel dintâi bronz, care eternizează în liniile lui figura unui Ierarh ortodox. Încă înainte de război se hotărâse acelaș gest la Sibiu, pentru nemuritorul mitropolit Andrei Șaguna. Dar planul a rămas nerealizat.

Caransebeșul a luat-o înainte, grație inițiativei curajoase a FOR-ului din eparhia bănățeană. Felicităm din toată inima pe distinșii lui conducători.

Învățământul teologic.

Mare frământare în presa noastră bisericească, pentru chestiunea pe care o ridică titlul de mai sus. Cu toată vechimea și importanța ei, problema aceasta vrea să fie un fel de șaradă a bisericii, căreia nu i se mai află cifra.

Starea aceasta de provizorat pe care o mențin cele 14 proiecte de reorganizare a învățământului, este păgubitoare atât bisericii cât și instituțiilor ei școlare.

Este păgubitoare bisericii, pentru că discuția se poartă pe un ton de polemică interminabilă, cât timp problema adusă la masa verde a bunei-înțelegeri se poate soluționa fericit, fără atâtea împotriviri, și mai este păgubitoare și școlilor teologice cari, neștiind cum va fi și care va fi organizația lor de viitor, nu-și pot dura temeinic programa de lucru, până nu vine legea să le precizeze soarta.

Un sprijin acestei afirmații; Păr. rector Dr. I. Vască vorbind, în altă ordine de idei, despre necesitatea „votării legii” de care vorbim, scrie: „funcționarea, activitatea și dezvoltarea Academiei noastre se va putea desfășura cu toată amploarea și elanul, pe care numai siguranța și stabilitatea le poate da” (Zece Ani pag. 351).

Dar... stabilitatea aceasta lipsește în special seminariilor teologice de de peste munți; toate intențiile de reformă la ele se opresc întâi și împotrivirile tot de acolo încep.

De aceea și gândul nostru tot pentru ele îl scriu.

Școlile acestea au ajuns în vremea noastră — cu tot titlul de nobleță pe cari li-l dă trecutul — în complectă disonanță cu noul ritm al evoluției noastre bisericești și românești.

Organizarea acestor școli este alcătuită după „chipul și asemănarea” scopului lor care era, până câțiva ani în urmă, să dea bisericii slujitorii dela sate.

Între timp locurile s'au completat și legiuitorul din 1925 i-a trimis la facultate; bun. Dar și cu licența același număr de clerici vor cere loc în biserică până când diploma lor, le închide drumul altor cariere. Și... problema mai are și alte fețe rele ca: stărpirea „laicismului și politicianismului”, cuibărite în unele din aceste școli de creștere creștină, prin nesupunerea lor față de Chiriarhul locului... Dar pe noi ne interesează aci numai drepturile absolventului în legătură cu interesele bisericii.

După actuala orânduire seminaristul care are vocație spre altă carieră, trebuie să treacă diferența de liceu și apoi bacalaureatul, lucru pe care numai cei cari au posibilități materiale îl pot face. Ceilalți merg... volens-nolens... la singura facultate la care le dă drept diploma.

Se mai poate vorbi atunci de apropierea spre cele sfinte numai a sufletelor conștiente de nobleță, dar și de greutatea preoției?

Adică numai de „cei chemați” și

mănași spre tainele altarului de pornirile lor sufletești. Căci numai de aceștia are nevoie biserica și neamul în timpul de față.

Biserica este datoare să repete celor ce vin și vor s'o slujească, adevărul acesta pe care P. Sf. nostru Episcop îl spunea teologilor clujeni: „din momentul ce ați îmbrățișat cariera preoțească a trebuit să vă dați seama, că intrați în slujba apostolice care cere suflet, sacrificiu și abnegație și nu oferă prea mult belșug și desfătări lumești (o. c. p. 8).

Este adunat în această frază tot adevărul slujirei preoțești, de către un încercat și adânc cunoscător al rosturilor preoțești.

Formele și reformele învățământului clerical să aibă în vedere această realitate; preotul nu este numai un „funcționar de stat îmbrăcat în revereandă” fără să contrazică divina chemare: „Celce voește să vie după mine, să se lepede de sine.”

Rezolvarea practică a acestor deziderate să înceapă dela alegerea clericilor prin proprie vocație, să continue cu instrucția și să sfârșească cu educația cerută de sfintele idealuri creștine.

Se poate pune întrebarea: cine poate da mai multă garanție asupra creșterii creștine a unor tineri ce se pregătesc pentru preoție, biserica sau statul? Dar asupra acestei întrebări de ce să mai insistăm câtă vreme și instituțiile laice caută să anihileze amestecul statului în chestiuni interne și delicate ca aceasta.

Pr. V. ȘTEFĂNESCU

Asoc. Clerului „A. Șaguna” Sibiu.

Nr. 24—1935.

CONVOCARE

Potrivit articolului 10 din Statutele Asociației „Andrei Șaguna” a clerului ortodox român din Mitropolia Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului — având arhieriasca binecuvântare — convocăm al 14-lea congres anual al acestei asociații la Caransebeș pe zilele de 6 și 7 Octombrie 1935, cu următorul program:

Ziua I, Duminică 6 Oct.: Ora 8: Sf. Liturghie cu predică și Chemarea Duhului Sfânt (catedrala episcopală). Ora 10:30: Ședința Comitetului central al Asociației (sala de ședințe a Consiliului eparh.) Ora 13:30: Masă frățescă la restaur. „Pomul verde”. Ora 16: Ședința de deschidere a congresului: a) Discursul P. C. Prot. Dr. Gh. Ciuhandu, președintele Asociației; b) Salutul reprezentanților autorităților și societăților surori; c) Conferința P. C. Păr. Fl. Codrean-Arad despre „Greutățile zilei și datoria clerului”. — Ziua II, Luni 7 Octomv.: Ora 10: A doua ședință a congresului: a) Raportul general despre activitatea Asociației în ultimul an; b) Raportul casierului despre situația financiară a Asociației; c) Revendicările Bisericii ortodoxe și ale clerului ei, (raportor prof. V. Nistor, consilier arhiepiscopesc-Sibiu); d) Eventuale propuneri (ele vor fi anunțate în scris Biroului central până la data de 3 Octombrie a. c.); e) Închiderea congresului. — În restul timpului din

cele 2 zile preoții congresiști vor participa la festivitățile organizate de „Frăția Ortodoxă Română” și „Asociația învățătorilor bănățeni”, cari își țin congresele la aceeași dată și în aceeași localitate. — Ședințele congresului Asociației clerului „Andrei Șaguna” vor avea loc în sala festivă a liceului „Traian Doda” din Caran-

sebeș. — Pentru rețineri de locuințe preoții congresiști se vor adresa păr. diacon Teodor Roșca (Caransebeș), iar pentru locurile la masa frățescă dlui Teodor Dragomir, secretatul general al primăriei orașului. — Sibiu, 25 Septembrie 1935. — Prot. Dr. Gh. Ciuhandu, președinte. Prot. Nicolae Colan, secretar general.

MOTIUNE

Preoțimea ortodoxă română din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu întrunită în adunarea generală anuală a Asociației Clerului „Andrei Șaguna” în ziua de 23 Septembrie 1935 în orașul Mediaș, constată cu durere, că prin noile reduceri bugetare i s'a creat o situație materială insuportabilă.

Având în vedere această tragică situație, preoțimea cere:

1. Legiferarea proiectului de armonizare a salariilor, conform căruia să se acorde preoțimei salarii potrivit cu pregătirea ei. Această lege să fie studiată din timp cu concursul preoțimei și al Ierarhiei bisericești.

2. Până la aducerea legii de armonizare, să se revină asupra reducerilor nedrepte aplicate la salarii cu 1 Aprilie 1935, nefiind nici o normă în stabilirea venitelor.

3. Ștergerea curbilor speciale a fost o reparare a nedreptății, pentru care preoțimea e recunoscătoare, fiind aceasta un drept al ei, — însă cu regret constatăm, că la o bună parte din preoți cu actuala reducere de 58% din venit, deja se reține mai mult ca cele două curbe speciale, ce le-am primit.

4. Să se acorde leafă și cântăreților din Ardeal, în special celor dela orașe și reședințe protopopești, cel puțin la cei cu școală și diplomă, precum și celor din Secuime, unde situația este excepțională.

5. Aplicarea cumulului la toți la fel.

6. Deoarece la păstorire nu există vacanță, mai ales în zilele de des-agregare de azi cu atâtea curente subversive, ne întrebăm cine face păstoria, catechizația obligatorie etc.?

Preoților instituți dela 1 Martie 1935, să li se asemneze salariul cu venit și parohiile vacante să fie întregite și pe viitor în cursul anului bugetar, deoarece leafa preoților decedați acoperă necesitățile de plată a preoților începători.

7. Întrucât absolvenții Academiei Teologice din Ardeal au o pregătire egală cu absolvenții Facultăților de Teologie, să li se acorde dreptul de a se prezenta la examenul de capacitate pentru religie prevăzut pentru școlile secundare, așa cum s'a acordat absolvenților Academiei greco-catolice din Ardeal.

8. Să se plătească gradațiile restante și curente ale preoților, căci din 1 Ianuarie 1932 până la 1 Aprilie 1934 și din 1 Aprilie 1935 până azi nu s'au plătit, ori gradațiile fac parte integrantă din salariu. Învățătorilor și profesorilor li s'au plătit toate gradațiile. Totodată să se recunoască și preoților 5 gradații, ca și corpului didactic.

9. Să se plătească ajutorul familiar cu prima a lunii următoare, când s'a anunțat cazul, ceea ce azi nu se face, mai mult chiar, nu se plătește nici cu începutul anului bugetar, aplicându-ne aceeași dreptate, ca și corpului didactic.

10. Să nu se scadă valoarea locativă a caselor parohiale, întrucât preoțimea nu primește ca ceilalți funcționari de Stat indemnizații de chirie.

11. Să se acorde noimea la salariu pentru fondul de pensii preoțești și să se acorde ajutoare văduvelor preoțese din Ardeal.

12. Să se respecte arondarea protopopiatelor existente în Mitropolia Ardealului și protopopilor titulari să li se acorde diurna legală.

13. Conform legii din Monitorul Oficial Nr. 73 din 1835 prin care învățătorii care funcționează timp de 10 ani în județele din Secuime și zona culturală, primesc 50% spor la leafă, gradațiile la 4 ani și lot de cultură de 10 hectare, să se acorde același favor și preoților.

14. Repararea integrală a nedreptăților trecutului în conformitate cu art. 31 din legea cultelor: numărul sufletelor, averi și a nevoilor reale ale diferitelor culte, fără a le face pendente numai pentru preoțime de situația bugetului.

15. Să nu se mai deturneze și anuleze sumele prevăzute în buget pentru trebuințele Bisericii ortodoxe, retribuțiunea preoților ei, ca să li se dea destinații străine și de altă natură.

Preoțimea roagă insistent pe Î. P. S. Chiriarhi, Măritul Congres Bisericesc, onor. Guvern al Țării și în special pe dl. Ministru al Cultelor, să ia în dreaptă judecată doleanțele preoțimei să le soluționeze după dreptate cât mai urgent, căci umilirea și nedreptățile pe care le îndurăm ani de ani ne dor și jignesc nespuse de mult.

Preoțimea ortodoxă română din cuprinsul Secției Sibiu a Asociației Clerului „Andrei Șaguna” este hotărâtă să-și ducă mai departe lupta pentru câștigarea și apărarea drepturilor ei legale cu toate mijloacele, ce-i pot sta la dispoziție.

Președinte: E. Cioran.

Secretar: I. Bânda.

INFORMAȚIUNI

Congresul național-bisericesc. Suprema corporațiune reprezentativă a Bisericii noastre, este convocată în sesiune ordinară pe ziua de 14 I. c., la București. Pe lângă problemele la ordinea zilei atât de numeroase și importante, supuse deliberărilor sale, Congresul transformându-se în colegiu electoral, prin unirea lui cu adunările eparhiale respective, va avea să aleagă în zilele de 15 și 16 I. c. pe Mitropolitul Bucovinei și Episcopul Aradului.

Nimănui nu-i poate scăpa importanța acestor alegeri, de aceea suntem convinși, că și acum întocmai ca la complectarea scaunelor dela Iași, Huși și Ismail, vor fi aleși cei mai destoinici candidați, în măsură să fie cărmuitori pricepuți și neobosiți ai Bisericii în aceste vremuri tulburi.

Praznicul dela Caransebeș. Aflăm, că serbările dela Caransebeș vor lua, prin numărul mare de participanți din toate părțile țării, caracterul unei mari manifestări naționale. Se va dovedi astfel, cât de puternic vibrează în suflete idealurile ortodoxiei, cari se confundă complect cu interesele permanente ale Statului. Și astfel nădăjduim, că Biserica neamului va fi tratată pe viitor cu mai multă înțelegere de către conducătorii țării, cari trebuie să vadă în ea cea mai devotată aliată în eforturile mari de înălțare românească.

Ceea ce va aduce, de sigur și o schimbare a depresiei morale ce stăpânește neamul nostru. Dar cu o condițiune: ca Biserica și fiii ei să nu slăbească din entuziasmul, ce-i însufletește astăzi în misionarismul lor sfânt. Este învățământul ce-l dă praznicul dela Caransebeș.

Dela Academia teologică. Examenele restante se țin până în 5 Octomvrie c., — deschiderea festivă a noului an de studii se va face Duminecă în 6 Octomvrie, în biserică Catedrală în legătură cu sf. Liturghie, oficiată de profesorii Academiei. Cursurile regulate încep Luni, 7 Octomvrie.

Teologie ortodoxă la Paris. Institutul academic, ce funcționează de câțiva ani la Paris, cu teologi ruși și în limba rusă, a făcut un pas înainte, care-i va asigura o frecvență și o influență mai mare. Anume, el a înlocuit limba rusă cu cea franceză, ca limbă de predare a cursurilor. Studenții noștri, cari cercetau până acum facultățile catolice și protestante din orașul-lumină, se vor putea dispensa în viitor de atmosfera lor, nu totdeauna prielnică, înscriindu-se

la cea ortodoxă. Pe lângă ea funcționează și un cămin, unde studenții găsesc bună ocrotire în condiții convenabile.

Jurământul preoților. Secția II. a Înaltei Culți de Casație a stabilit o jurisprudență, ce merită reținută, anume, că preoții citați ca martori în fața instanțelor civile, trebuie să fie audiați sub prestare de jurământ. Altfel depoziția lor e nulă. Sf. Sinod, zice Casația, nu poate de-roga dela această regulă, prin dispoziții contrare.

Condamnarea unui calomniator. Tribunalul din Cluj a desbătut în săptămâna aceasta un interesant proces de presă. Gazetarul ungur Demeter Adalbert a scris un articol violent împotriva dlui Onisifor Ghibu, distinsul profesor al Universității din Cluj, numindu-l „biciul culturii maghiare”, pentru că duce lupta cunoscută contra Statusului catolic și a instituțiilor sale iredentiste. După administrarea probelor, tribunalul l-a condamnat pe ziaristul calomniator la 3 luni închisoare și 10.000 Lei amendă. Este de remarcat, că ungușorul a citat ca martor în favoarea sa și pe dl Valer Pop, președintele Agrului uniut și ministru de justiție.

O zi ca puține altele. Este ziua de 14 Noemvrie, pentru care toate partidele politice însemnate au anunțat câte o întrunire însemnată în Capitala țării. Nu știm ce va eși până la urmă din această anunțare, necunoscută în anele vieții noastre publice. Ni se pare, că sunt alte lucruri mai mari și mai necesare, decât astfel de concurențe riscate, ce demoralizează masele și tulbură liniștea țării.

Se apropie războiul african. Zilele trecute împăratul Abisiniei a decretat și el mobilizarea forțelor militare. Aceasta însemnează, că ostilitățile vor putea izbucni foarte curând. Cu toate acestea la Geneva nu s'au pierdut cu totul nădejdiile în menținerea păcii, grație eforturilor Angliei, Franței și Rusiei. Italia însă ia măsuri de apărare și în interior, pregătind adăposturi contra atacurilor aeriene. Ceea ce este de sigur simptomatic.

BIBLIOGRAFIE

A apărut. — Pr. P. Gh. Savin: „Mântuirea sufletului”. Piesă în 3 acte. Chișinău 1935.

Misionarul eparhial din Galați publică sub acest titlu o reușită piesă de teatru sătesc, care poate aduce un real serviciu în propaganda antisectară. Subiectul piesei e luat din viața

satelor și ne înfățișează frământările sufletești și urmările sinistre provocate de propaganda sectară.

E scrisă cu un real talent scriitoricesc și cu multă râvnă apostolească. Folosul educativ e incontestabil. Atragem asupra ei atențiunea tuturor celor iubitori de literatură educativă și a celor ce se ocupă cu reprezentații teatrale la sate.

Prețul 40 Lei. — De vânzare la Librăria Eparhială din Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 6.

„Viața Ilustrată.” Nr. 8—9 pe August și Septemvrie 1935. Sibiu. Director Nicolae Colan. Și acest număr se prezintă cu un sumar bogat și variat, însoțit de frumoase ilustrațiuni. Revista FOR-ului, redactată cu atâta gust și pricepere, merită tot sprijinul familiilor românești, cari caută lectură sănătoasă și educativă. Abonamentul 200 Lei.

„Revista Teologică”, Nr. 9—10 pe Septemvrie—Octomvrie 1935. Director Nicolae Colan. Cuprinde studii, recenzii, cronici și informații seminate de N. Colan, Il. Felea, Nic. Ioniță, Ion Bunea, N. Terchilă, Gr. Marcu, T. Bodogaie, C. Zoican, Arh. Scriban, etc. Ca întotdeauna, revista păstrează o notă de seriozitate și documentare științifică, ce-i face cinste în publicistică. Abonament anual 260 Lei.

„Revue de Transylvanie. Tom. II. Nr. 1. Numărul acesta aduce câteva studii temeinice datorite dd. Virgil Nistor consilier arhiepiscopesc despre Cultele minoritare și bugetul României, Dr. P. Râmneanțu despre originea etnică a săcuilor, Octavian Beu despre revoluția lui Horia în arta Epocci. Însemnări critice și dări de seamă judicioase completează revista aceasta atât de utilă pentru înformarea străinătății.

Oficiul protop. ort. rom. Turda.

Nr. 96—1935. (24) 1—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului vacant de cântăreț la biserică ort. rom. din Turda, se publică nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune cantorală 8 jug. fânaț.
2. Locuință în natură.
3. A 3-a parte din venit. stolare.
4. Salar dela stat după punerea în aplicare a legii bisericii din 1925.

Candidații reflectanți își vor înainta cererile de concurs însoțite de

diploma de cântăreț sau alte certificate de calificațiune cerute de Regulamentele în vigoare, spre a putea ocupa un post de cântăreț dela orașe, cum și extras de botez sau alte documente recomandatoare și cu prealabila învoire a subsemnatului se vor prezenta la biserică spre a-și arăta, dexteritatea în cântări.

Vor fi preferiți candidații cari vor fi capabili de a conduce independent corul bisericesc.

Turda, 10 Septemvrie 1935.

În acord cu Comitetul parohial.

Prot. Iovian Marășianu, paroh.

Nr. 1235—1935. (22) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a Căianu, jud. Cluj, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, întrucât postul se va lua în bugetul Statului fie în prezent, fie în viitor.
2. Sesiune parohială: 1) 26 jug. arător; 2) 6 jug. fânaț; 3) 2 jug. cimitir; 4) 2 drepturi de pășunat.
3. Casă parohială cu toate dependențele necesare.
4. O zi de lucru după fiecare familie, cedând 15 zile cantorului și 5 zile crâșnicului.
5. Stolele obicinuite.

Candidații la acest post, având aprobarea P. Sfinției Sale Episcopului, își vor înainta actele conform Regulamentului în vigoare oficiului protopopesc Cluj, și cu permisiunea protopopului se pot prezenta în parohie în Dumineci și sărbători.

Cluj, la 16 Septemvrie 1935.

Consiliul parohial în înțelegere cu oficiul protopopesc.

Nicolae Vasiiu, protopop.

154—1535 (23) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a din Gârboul-Dejului, protopopiatul Dejului, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Venitele preotului dela acest post sunt:

1. Salar dela Stat din exercițiul 1936/37.
2. Sesiune parohială, pământ cultivabil și fânaț în întindere de 10 jug. 1172 stj. (Sunt prospecte pentru a fi majorată prin reforma agrară, fiind pământ disponibil).
3. Locuință în natură, constând din 2 camere, bucătărie, cămară și pivniță. În caz de lipsă se vor ridica și dependențe.
4. Venitele stolare obicinuite.
5. O zi de lucru dela fiecare fum.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs că actele necesare în termenul indicat acestui oficiu protopopesc și pentru a face cunoștință cu credincioșii și a se informa mai de aproape de situația acestei parohii cu avizul prealabil al nostru se pot prezenta în parohie.

Fără actul de învoire dela P. S. Episcop nu poate fi luat nici un concurent în lista de candidare.

Dej, la 27 August 1935.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Zaharie Manu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

AVIZ!

Se aduce la cunoștința Onor. Preoților, că au apărut **CĂRȚILE DE RELIGIE PENTRU ȘCOALELE PRIMARE** de Dr. A. BUZDUG, prof. la Academia teologică din Cluj.

Clasa I costă 12 Lei.	Clasa IV costă 14 Lei.
Clasa II costă 12 Lei.	Clasa V costă 14 Lei.
Clasa III costă 14 Lei.	Clasa VI costă 14 Lei.

Se pot comanda la **LIBRĂRIA EPARHIALĂ din Cluj (Piața Cuza Vodă, 6)** — prin ramburs sau trimiterea înainte a banilor.

